ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

The Gleaner

Vol 12 (1975)

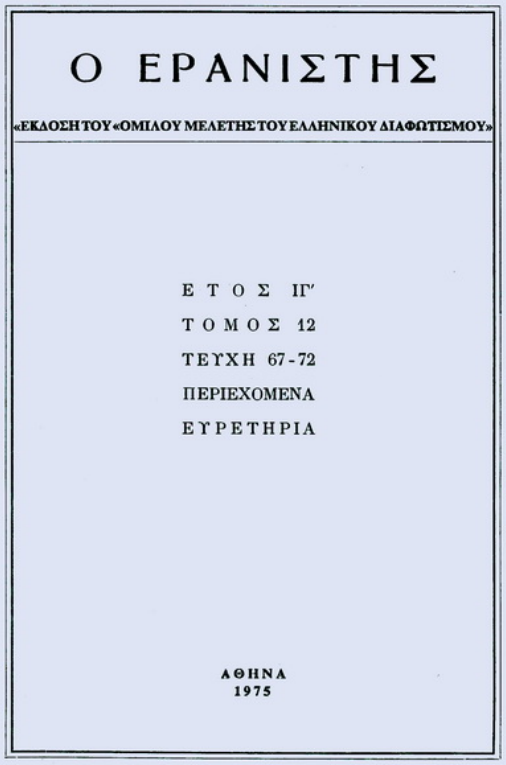
Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

«ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ «ΟΜΙΛΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ»

ΕΤΟΣ ΙΓ'
ΤΟΜΟΣ 12
ΤΕΥΧΗ 67-72
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΑ
1975

Συμβολή εις την Βιβλιογραφίαν των Ελληνικών Ακολουθιών του L. Petit

Κρίτων Κ. Χρυσοχοΐδης

doi: 10.12681/er.9144

Copyright © 2016, Κρίτων Κ. Χρυσοχοΐδης

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

To cite this article:

Χρυσοχοΐδης Κ. Κ. (2016). Συμβολή εις την Βιβλιογραφίαν των Ελληνικών Ακολουθιών του L. Petit. *The Gleaner*, *12*, 195–211. https://doi.org/10.12681/er.9144

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 17/04/2024 04:20:39

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΤΟΥ L. PETIT

Κατωτέρω παρουσιάζεται μία σειρὰ εἴκοσι πέντε προσθηκῶν[1] εἰς τὴν Βιβλιογραφίαν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ L. Petit[2]. Αἱ ἀκολουθίαι αὗται ἐξεδόθησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1873 καὶ 1925. Αἱ προσθῆκαι εἰς τὸ ἰδιαίτερον τοῦτο εἶδος ἐντύπων ἀποτελοῦν συμβολὴν εἰς τὴν διαμόρφωσιν γενικωτέρας εἰκόνος τῆς κυκλοφορίας των καὶ τῆς συχνότητος ἐκδόσεώς των, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ εἰς συγκεκριμένους ἁγίους τοῦ τοπικοῦ Ἁγιολογίου. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων δύνανται νὰ συναχθοῦν χρήσιμα συμπεράσματα διὰ τὴν τοπικὴν ἱστορίαν, τὴν λαογραφίαν, τὴν κοινωνικὴν καὶ λατρευτικὴν ζωὴν τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν περιοχῶν.

Εἰς τὴν συμβολὴν ταύτην δὲν περιλαμβάνονται ἀκολουθίαι ἄγνωστοι μὲν εἰς τὸν L. Petit, ἐπισημανθεῖσαι ὅμως ὑπὸ τῶν δημοσιευσάντων κατὰ καιροὺς εἴτε εἰδικὰς προσθήκας εἰς τὴν βιβλιογραφίαν αὐτοῦ[3], εἴτε καὶ γενικώτερον προσθήκας εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν E. Legrand[4] καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέξα[5], ἐν αἷς περιέχονται καὶ ἀκολουθίαι.

Ὀκτὼ ἐκ τῶν ἀκολουθιῶν τούτων, ἤτοι αἱ τῶν ἁγίων: Ἀνδρέου

1. Ἅπασαι αἱ ἀκολουθίαι εὑρίσκονται εἰς τὴν μεγάλην συλλογὴν ἀκολουθιῶν τοῦ ἐκδότου κ. Ἀλεξάνδρου Παπαδημητρίου, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἄδειαν πρὸς μελέτην τούτων.

2. Louis Petit, *Bibliographie des acolouthies grecques*. Βρυξέλλαι 1926, εἰς τὴν σειρὰν τῶν Subsidia Hagiographica, 16. Ἐφεξῆς BAG. Νέα ἔκδοσις ἐπηυξημένη παρασκευάζεται εἰς τὴν ἰδίαν σειρὰν ὑπὸ τοῦ π. Jacques Noret.

3. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, *Ἁγιολογικά· βιβλιογραφία τῶν ἀκολουθιῶν*, ΕΕΒΣ 9 (1932), σελ. 80 - 122.

4. Μ. Ι. Μανούσακα, *Προσθῆκαι καὶ συμπληρώσεις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν τοῦ E. Legrand (Συμβολὴ πρώτη)*, Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 7 (1958), σελ. 34 - 83. —Γ. Γ. Λαδᾶ καὶ Ἀθ. Δ. Χατζηδήμου, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Συμβολὴ στὸ δέκατο ὄγδοο αἰώνα*, Ἀθῆναι 1964. — Γ. Γ. Λαδᾶ καὶ Ἀθ. Χατζηδήμου, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1791 - 1795*, Ἀθῆναι 1970. — Φ. Ἠ. Ἠλιοῦ, *Προσθῆκες στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Α. Τὰ Βιβλιογραφικὰ κατάλοιπα τοῦ E. Legrand καὶ τοῦ H. Pernot*, Ἀθῆναι 1973.

5. Γ. Βελουδῆ, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία* 1800-1863. Προσθῆκες, Ἐρανιστὴς 4 (1966), σελ. 171 - 190.

ἀποστόλου, Ἀνδρέου Σαλοῦ, Ἀνθίμου ἐκ Κεφαλληνίας, Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, Ἰωάννου Ξένου, Σταματίου τοῦ ἐκ Δημητριάδος, Φωτεινῆς τῆς ἐν Σπηλαίῳ καὶ Χαραλάμπους ἀποτελοῦν τὰς πρώτας γνωστὰς τύποις ἐκδόσεις.

Πέραν τῆς ἀναγραφῆς τοῦ τίτλου ἐπιχειρεῖται ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου, παρέχεται τὸ incipit τοῦ βίου ἢ τοῦ συναξαρίου ἑκάστου ἁγίου, ἐὰν τοῦτο παραδίδεται, ὁσάκις πρόκειται περὶ τῆς πρώτης ἐκδόσεως ἢ ἐὰν τοῦτο εἶναι διάφορον ἐκείνων προτέρων ἢ μεταγενεστέρων ἐκδόσεων. Ἀναγράφονται ἐπὶ πλέον τὰ incipit τῶν κανόνων τῶν συντεθέντων εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου, ἅτινα καὶ παρατίθενται ἐν τέλει εἰς ἴδιον πίνακα ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑπαρχουσῶν ἀκροστιχίδων. Πλεῖστοι ἐκ τῶν κανονων τούτων δὲν περιέχονται εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Henrica Follieri ἐκδοθέντα Initia τῶν ὕμνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας[1], ἑτέρων δέ, καίτοι περιλαμβανομένων ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, τὸ περιεχόμενον παραλλάσσει, διασκευασθὲν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ὑμνολογουμένου ἁγίου[2].

Εἴς τινας ἀκολουθίας κατεβλήθη προσπάθεια νὰ διερευνηθῇ ἡ προέλευσις τοῦ ἐν αὐταῖς περιλαμβανομένου συναξαρίου καὶ νὰ ἐπισημανθῇ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἀκολουθίας ἢ τοῦ κανόνος.

Ἀναστάσιος μοναχὸς ἐν Κύπρῳ, 12ος αἰ. Σεπτεμβρίου 17 *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ θαυματουργοῦ οὗ μνήμη τελεῖται τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου), Τύποις «Θεσσαλονίκης» 1915*[3].

8ον σελ. 15. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Κυπριανοῦ[4]. Σελ. 3 - 15 ἡ ἀκολουθία (Ὁ κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ.* Ἀρχ. *Ἐθελξέ σε ὁ πόθος, ὁ δεσποτικός*). Σελ. 12 τὸ συναξάριον.

1. *Initia hymnorum ecclesiae graecae*, τόμ. I - V, Βατικανὸν 1960-1966.

2. Ἀνάλογος περίπτωσις χρησιμοποιήσεως τροπαρίων εἰς ἀκολουθίαν ἄλλου ἁγίου εἶναι καὶ ἡ ἐπανάληψις τῶν θεοτοκίων τῆς α', γ', δ' καὶ ε' ᾠδῆς τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Καισαρίου (1 Νοεμβρίου) εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πατρ. Ἀλεξανδρείας (18 Ἰανουαρίου). *Βλ. Analecta Hymnica Graeca. Canones Novembris*, ἔκδ. ὑπὸ Ἀθανασίου Κομίνη, Ρώμη 1972, σελ. 565, ὑποσημ. 2.

3. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν Ι. Α. Γ. Συκουτρῆ, *Desiderata Cypria. Κυπριακὴ Ἁγιογραφία Β'*, Κυπριακὰ Χρονικὰ 2 (1924), σελ. 244. — Τοῦ αὐτοῦ, *Μοναστήρια ἐν Κύπρῳ. ΣΤ'*, *Ἅγιος Ἀναστάσιος*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 258. - Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, *Ἁγιολογικά*, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 87.

4. *Ἀκολουθίαι τῶν ὁσίων Ἀναστασίου Χαρίτωνος, Αὐξεντίου καὶ Κενδέα τοῦ Ἀποστόλου... Λουκᾶ, τοῦ ἁγίου Δημητριανοῦ, Κυθήρης καὶ Κωνσταντίνου μάρτυρος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσαι σπουδῇ... Ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου κ. κ. Χρυσάνθου· δι' ἐπι-*

Ἀνδρέας ἀπόστολος Νοεμβρίου 30

Παράκλησις τῷ ἁγίῳ ἀποστόλῳ Ἀνδρέᾳ τῷ πρωτοκλήτῳ. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον Ἀδελφῶν Α. Τούλα, 1921.

8ον σελ. 24. Σελ. 3 - 22 ὁ παρακλητικὸς κανών, ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ Ἁγιορείτου. (Ὁ κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι τὴν ταπεινήν μου ψυχήν, καὶ συμφορῶν νέφη ὅλον με καλύπτουσιν Ἀνδρέα*). Σελ. 20 - 22 μεγαλυνάρια εἰς τὸν ἅγιον.

Ἀνδρέας σαλός, 10ος αἰ. Ματου 28

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ. Συγγραφεὶς παρὰ Νικηφόρου ἱερέως τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων τῆς ἐπωνύμου τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Ἐκ συναϊτικοῦ χειρογράφου ΙΖ' αἰῶνος, ἀντιπαραβληθὲν [sic] καὶ πρὸς ἕτερον ΙΗ' αἰῶνος. Μετὰ ἑορτασίμου ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Ἀνδρέου, ληφθείσης ἐπίσης ἐκ χειρογράφου, καὶ προλόγου πραγματευομένου καθόλου περὶ σαλότητος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδίδονται ὑπὸ Ἀνδρέου Πολυετοπούλου (Ἀρχιμανδρίτου). Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ὁ «Ταῦγετος» 1911[1].

8ον σελ. ιζ'+215[2]. Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἔκδοσις τῆς ἀκολουθίας. Σελ. α' - ιζ' πρόλογος τοῦ ἐκδότου. Σελ. 1 - 204 «Βίος καὶ πολιτεία» τοῦ ἁγίου ἐκδιδόμενος ἐκ τοῦ σιναϊκοῦ κώδικος 543 τοῦ 1630 (φφ. 1 - 186)[3]. Ἀρχ. *Βίον θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἄμεμπτον ἀνδρὸς ἐναρέτου.* (BHG[3]. 116b). Σελ. 205 - 213 ἡ ἀκολουθία συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Ἰακώβου ἐν ἔτει 1846. (Ὁ κανών: Ἦχος δ'. *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.* Ἀρχ. *Μεθέξει τῇ πρὸς Θεὸν πανόλβιε, φῶς ἐχρημάτισας*). Ἡ δευτέρα ἔκδοσις (ἐν Ἱεροσολύμοις 1912)[4] ἀποτελεῖ ἁπλῆν ἀνατύπωσιν τῆς ἐνταῦθα περιγραφομένης.

Ἄνθιμος ὅσιος ἐκ Κεφαλληνίας † 1782 Σεπτεμβρίου 4

Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνθίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χ. Μαράτου Γωνία Κολοκοτρώνη καὶ Λεοχάρους 1908.

8ον σελ. 6 ἀ.ἀ.+5 - 23. Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἔκδοσις τῆς ἀκολουθίας.

στασίας δὲ τοῦ Κυπριανοῦ ἀρχιμανδρίτου, διορθωθεῖσαι... ὑπὸ... Ἀνθίμου, τῶν Κυπρίων αφοθ'. Ἐνετίησιν 1779. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Σελ. 1-16. Βλ. καὶ BAG, σελ. 7.

1. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν Fr. Halkin, *Bibliotheca Hagiographica Graeca*, 116b. - J. Grosdidier de Matons, *Les Thèmes d'édification dans la vie d'André Salos*, Travaux et Mémoires 4 (1970), σελ. 279, ὑποσημ. 6

2. Ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας παρελήφθη ἡ ἀρίθμησις τῶν σελίδων 177 καὶ 178, ἄνευ ὅμως διακοπῆς τοῦ κειμένου.

3. V. Beneševič, *Catalogus codicum manuscriptorum graecorum qui in monasteri sanctae Catherinae in monte Sina asservantur*, Πετρούπολις 1911, τόμ. I, σελ. 193 - 194.

4. BAG, σελ. 8-9.

Σελ. 3 - 4 πρόλογος τοῦ διορθώσαντος καὶ ἐκδόσαντος ταύτην Ἰωάννου Λογοθέτου, συγγραφεὶς τὴν 9ην Αὐγούστου 1891, ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς συγγραφῆς καὶ τῶν ἐπιδιορθώσεων τῆς ἀκολουθίας. Συγγραφεὺς ἀρχικῶς τῆς ἀκολουθίας εἶναι ὁ Χαράλαμπος Λαγκούσης (ἢ Φλώριος) ἱερεὺς ἐκ Κεφαλληνίας[1]. Αὕτη μετεφέρθη ἐν Ἀστυπαλαίᾳ κατὰ τὴν ἐκεῖ μετακομιδὴν μέρους τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου ἀπὸ τὴν ἐν Κεφαλληνίᾳ μονὴν Λεπέδων[2]. Χειρόγραφος ἀκολουθία φέρει τὸν τίτλον: «Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀνθίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας νέου ἀσκητοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Ἀστυπαλαίας γραφεῖσα μὲν ὑπό . . . ἐπιδιορθωθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰωάν. Λεούδου(;) δωρηθεῖσα δὲ εὐγνωμοσύνης χάριν πρὸς τὸν ἐν Ὕδρᾳ εὐλαβέστατον ἱεροδιάκονον Μακάριον Κ. Ἀντωνιάδην ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Μ. Ἀντωνίου. Ἐν Ἀ[σ]τυπαλαίᾳ αωμ»[3]. Ἡ μνεία ἐν αὐτῇ τοῦ ὁσίου ὡς «πατρὸς καὶ προστάτου Ἀστυπαλαίας», ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος ἀντιγραφῆς αὐτῆς συνηγοροῦν ὅτι πρόκειται προφανῶς περὶ τῆς ἰδίας ὑπὸ τοῦ Χ. Λαγκούση συγγραφείσης ἀκολουθίας, μολονότι δὲν δηλοῦται τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἐξαγομένου ὅμως ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος τοῦ κανόνος. Σελ. 5 - 18 ἡ ἀκολουθία. (Ὁ κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *[Χαραλάμπους Φλωρίου ἱερέως]*. Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας. Ἀρχ. *Χαρίτωσον, ὅσιε, τὴν ἐμὴν διάνοιαν*). Σελ. 19 - 23 ὁ βίος. Ἀρχ. *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἄνθιμος ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ Νήσῳ κατὰ τὸ ἔτος 1727*. Περὶ τοῦ Ἀνθίμου ἔγραψεν καὶ ὁ Διονύσιος Ἀραβαντινὸς (1797 - 1853), μονάσας ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ Λεπέδων, συμπεριληφθέντα εἰς τὴν ἀκολουθίαν του[4]. Ἡ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1911 ἀκολουθία ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Καρασέλου[5] διαφέρει ἐν πολλοῖς τῆς ἐνταῦθα περιγραφομένης.

Αὐξέντιος μον. ἐν Κύπρῳ, 12ος αἰ. Σεπτεμβρίου 28

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος καὶ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Αὐξεντίου τοῦ θαυματουργοῦ. 1914. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου) τύποις «Παρνασσοῦ» Κ. Χ. Ἡσύχου[6].

8ον σελ. 24. Ἀνατύπωσις τῆς προτέρας ἐκδόσεως[7]. Σελ. 3 - 24 ἡ ἀκολου-

1. Περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου του βλ. Ἠλ. Τσιτσέλη, *Κεφαλληνιακὰ σύμμικτα. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς νήσου Κεφαλληνίας*, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1904, σελ. 287 - 289, ἔνθα οὗτος φέρεται καὶ ὡς συγγραφεὺς τροπαρίων. Ἡ ἀκολουθία συνεγράφη πρὸ τῆς 9ης Φεβρουαρίου 1821, ἡμερομηνίας τοῦ θανάτου του (Ἠλ. Τσιτσέλη, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 288).

2. Περὶ τῆς μονῆς Λεπέδων καὶ τοῦ ὁσίου Ἀνθίμου (Κουρούκλη), βλ. Ἠλ. Τσιτσέλη, *Κεφαλληνιακὰ σύμμικτα*, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1960, σελ. 352 - 356. Τοῦ αὐτοῦ, *Ἄνθιμος Κουρούκλης*, ἐφημερὶς Μοῦσαι Ζακύνθου, φυλ. 342 τοῦ 1907. Κων. Γκέλη - Πολ. Κόμη, *Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ Κεφαλλῆνος (4 Σεπτεμβρίου) βίος καὶ ἀκολουθία*, Ἀθῆναι 1975.

3. Ἠλ. Τσιτσέλη, ἔνθ' ἀνωτ., τόμ. Β', σελ. 355 ὑποσημ. 1. Πρβλ. καὶ τόμ. Α', σελ. 25.

4. Ἠλ. Τσιτσέλη, ἔνθ' ἀνωτ., τόμ. Α', σελ. 25.

5. BAG, σελ. 10.

6. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν Ἰ. Συκουτρῇ, *Desiderata Cypria. Κυπριακὴ Ἁγιολογία*, Κυπριακὰ Χρονικὰ 2 (1924), σελ. 56.

7. BAG, σελ. 20.

θία τῶν ἁγίων (Κανόνες: Α. Τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου οὗ ἡ ἀκροστιχίς. *Ἀμαξὸς φέρει σὸν σκῆνος ἐν μείζονι.* Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Ἄνω πρὸς μόνον τὸν ἐν τῇ φύσει πέλοντα.* Β. Τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος. Ἦχος δ'. *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.* Ἀρχ. *Θαλάσσης ἀθλητικῆς τὸ πέλαγος διανοιξάμενος*). Σελ. 17 - 19 συναξάριον μόνον τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου. Ἀρχ. *Οὗτος ὁ Ὅσιος Πατὴρ ἡμῶν Αὐξέντιος, Ἀλαμανὸς ἦν τὸ γένος, ὡς ἡ περὶ αὐτοῦ ἱστορία δηλοῖ.*

Γεδεὼν ὁ νέος νεομ. † 1818 Δεκεμβρίου 30

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Γεδεὼν τοῦ νέου ἀθλήσαντος ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θετταλίας κατὰ τὸ 1818 μηνὶ Δεκεμβρίῳ 30· συνταχθεῖσα ὑπὸ Πολυζώου ἱερέως, τοῦ καὶ ἱεροδιδασκάλου τῆς κωμοπόλεως Μακρυνίτζας. Ἐτυπώθη δὲ δι' ἐπιστασίας καὶ δαπάνης τοῦ κ. Ἀθανασίου Ἰωάν. Μπαλάσκα εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων του. Ἐν Ὕδρᾳ 1910. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἐφημερίδος «Χρονογράφος» ἐν Πειραιεῖ.

8ον σελ. 2 ἀ.ἀ.+40. Ἀνατύπωσις προτέρων ἐκδόσεων[1]. Σελ. 1-18 ἡ ἀκολουθία ἄνευ συναξαρίου. (Ὁ κανών: Ἦχος πλ. β.' *Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας.* Ἀρχ. *Ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ βίου καὶ τῶν παθῶν τῶν παρενοχλούντων με*). Σελ. 19 - 40 «βίος καὶ μαρτύριον».

Γεράσιμος ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ † 1579 Ὀκτωβρίου 20

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου Πελοποννησίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ψαλλομένη τῇ κ' τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Νικολάου Γαβριηλοπούλου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι. Con Licenza de Superiori, 1718. Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, ἔτει σωτηρίῳ αψιη' 1718. παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Τῆς ἀνωτέρω ἐκδόσεως παντάπασιν ἐξαντληθείσης καὶ ἑνὸς μόνον ἀντιτύπου διασωθέντος, ἐκδίδοται νῦν ἡ ἱερὰ αὕτη ἀκολουθία παρὰ τοῦ Ζακυνθίου ἱερέως Νικολάου Περάτη διὰ Θεολ. Χαρτοφύλακος, ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου (Ψυρρῆ). Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ἀριστομένους Ζ. Διαλησμᾶ 6 ὁδὸς Βορέου - 6, 1925.

8ον σελ. 40. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1718[2]. Σελ. 3 ἀφιέρωσις. Σελ. 5 - 8 πρόλογος ὑπὸ Νικολάου Περάτη, σελ. 9 πρόλογος Νικολάου Γαβριηλοπούλου. Σελ. 11 - 40 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες: Α. οὗ ἡ ἀκροστιχίς. *Γερασίμῳ ἔνθεον ὕμνον προσφέρω.* Ἦχος β'. *Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε.* Ἀρχ. *Γερασίμου τοῦ πανευκλεοῦς μνήμην τὴν πανίερον·* Β. «οὗ ἡ ἀκροστιχὶς φέρει τὴν τοῦ συγγραφέως κλῆσιν τε καὶ ἐπίκλησιν, ἤτοι *Νικολάου ἱερέως Γαβριηλοπούλου*». Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Νοός μου τὴν ζόφωσιν τῷ σῷ φωτὶ καταλάμπρυνον*). Σελ. 27 - 34 συναξάριον, ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1718[3]. Κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου τυπογραφείου ἑτέρα ἔκδοσις βίου καὶ ἀκολουθίας, ἐπιμελείᾳ Γερασίμου Χ. Ποταμιάνου[4].

1.BAG, σελ. 85-86.
2.BAG, σελ. 93.
3.BAG, σελ. 93.
4.BAG, σελ. 97 - 98.

Γεώργιος νεομ. ὁ ἐξ Ἰωαννίνων † 1838 Ἰανουαρίου 17

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν Ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Χρήστου Ι. Οἰκονόμου (Ἠπειρώτου «χωρίον Γκρισμπάνι»). Τυπογραφεῖον Ἰωάννου Ἀθ. Ζαγκλίφα. Ἐν Αἰγίῳ, 1899.

8ον σελ. 24. Ἀνατύπωσις τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων[1]. Σελ. 3 - 8 «Ἔκθεσις ἐν περιλήψει τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου ἀθλήσαντος ἐν Ἰωαννίνοις τὴν 17 Ἰανουαρίου 1838». Τὰ ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 1 - 14 θαύματα[2] ἐλήφθησαν ἐκ τῆς βιογραφίας[3] τοῦ νεομάρτυρος, ἡ ὁποία ἐπισυνήπτετο εἰς ἀναφορὰν[4] τῆς 6ης Ἀπριλίου τοῦ 1839 τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννίνων Ἰωαννικίου πρὸς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριον Στ', σταλεῖσαν ὡς ἀπάντησιν εἰς τεθὲν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐρώτημα περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ, εἰς τὰ πλαίσια τῆς τυπικῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Γεωργίου ὡς ἁγίου. Σελ. 9 - 24 ἡ ἀκολουθία (Ὁ Κανών: Ἦχος δ'. *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.* Ἀρχ. *Νομίμως τὸν ἱερὸν δρόμον τελέσας μακάριε*). Σελ. 20 - 22 τὸ συναξάριον εἰλημένον ὡσαύτως ἐκ τοῦ αὐτοῦ κειμένου τῆς βιογραφίας τοῦ ἁγίου[5].

Δημήτριος μεγαλομάρτ. Ὀκτωβρίου 26

Οἱ κδ' οἶκοι εἰς τὸν ἔνδοξον μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυροβλήτην. Προσετέθη δὲ καὶ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν Ἅγιον ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἱερέως καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ ὁσίου Μελετίου. «Θαυμαστὸς ὁ Θεός . . . ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος», 1921.

8ον σελ. 16. Σελ. 2 - 9 οἱ κδ' οἶκοι. Σελ. 10 - 16 παρακλητικὸς κανὼν συντεθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφεὶμ τοῦ Βυζαντίου[6]. (Ὁ κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Τὸν ἀείφωτον Δημήτριον σέβω*, ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίοις: *Σεραφείμ.* Ἦχος πλ. δ'. *Ὑγρὰν διοδεύσας.* Ἀρχ. *Τὸν πάντων δεσπότην καὶ ποιητὴν ἱλέωσε μάρτυς*).

1. BAG, σελ. 90 - 91.

2. Δ. Σ. Σαλαμάγκα, *Ὁ Νεομάρτυς Ἅγιος Γεώργιος Ἰωαννίνων (συναξάριον)*, Ἀθῆναι 1954, σελ. 113 - 115.

3. Δ. Σ. Σαλαμάγκα, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 109 - 117.

4. Ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 107 - 109.

5. Βλ. ἀνωτ. σημ. 3. Ὁ εἰς τὴν Β' (ἐν Ἀθήναις 1856) καὶ Γ' ἔκδοσιν (Ἀθῆναι 1961, σελ. 281 - 285) τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου συμπεριληφθεὶς βίος ἀποτελεῖ διασκευὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαΐνᾶ συγγραφέντος βίου (Δ. Σαλαμάγκα, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 132 - 140), κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου (ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 151). Ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδίου δὲ συγγραφεῖσα ἀκολουθία (ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 130 - 143), οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἐμφανίζει πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδοθείσας, μὴ οὔσης ἄλλωστε πλήρους.

6. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Σεραφεὶμ τοῦ Βυζαντίου, ἐπισκ. Ἀργυρουπόλεως, ἐν *Βίβλος ἱερά, ἡ καλουμένη Πνευματικὸς Κῆπος* . . . τόμος πρῶτος, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1863, σελ. 23 - 29.

Θεοδόσιος ὁ νέος ὁ ἐν Ἄργει, 10ος αἰ. Αὐγούστου 7

Ἀκολουθίαι καὶ βίοι τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ θαυματουργῶν ἁγίων Θεοδοσίου καὶ τοῦ νέου Νικάνορος τοῦ μὲν Ἀθηναίου τοῦ δὲ Θεσσαλονικέως ὧν ἡ μνήμη τῇ 7 Αὐγούστου. (Ἀσκητῶν τοῦ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀργολίδος τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐν τῷ Δήμῳ Μηδέας μεταξὺ Ἄργους καὶ Ναυπλίου τῷ 921, τοῦ δὲ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Γρεβενῶν, τῷ δήμῳ Βεντσίων τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου Ὄρει ἔνθεν τὸ ἡμίωρον ἀπέχον τὸ πάλαι συνώνυμον τῆς Μονῆς χωρίον Ζάμπουρδα τῷ 1519, ὁσίως τελειοθέντων). Ἔκδοσις Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Δελαλῆ Τ. Θ. Δαπάνῃ εὐσεβοῦς γυναικός. 1925. Ἐν Πειραιεῖ μὴν Μάϊος. Τύποις Ἐφημ. «Χρονογράφος».

8ον σελ. 56. Σελ. 3 ἀφιέρωσις. Σελ. 4 - 5 πρόλογος τοῦ ἐκδότου. Σελ. 6 - 33 αἱ ἀκολουθίαι εἰς δύο στήλας (εἰς τὴν ἀριστερὰν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου καὶ εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ ὁσίου Νικάνορος), τοῦ μὲν ἁγ. Θεοδοσίου ὁμοία μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ 1888[1], τοῦ δὲ ὁσίου Νικάνορος ὁμοία μὲ τὰς τῶν προτέρων ἐκδόσεων[2]. (Κανόνες: Α. τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Χριστοῦ ταῖς λαμπρότησι καταυγαζόμενος ὅσιε.* Β. τοῦ ὁσίου Νικάνορος. Ἦχος δ.' *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Τὰ χείλη τὰ βέβηλα καὶ ρυπαρὰ ἀνάπτυξον, Νικάνορ*). Σελ. 35 - 42. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ὅσιον Νικάνορα[3]. ('Ο κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ὑγρὰν διοδεύσας.* Ἀρχ. *Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, καὶ ταῖς τρικυμίαις τῶν κινδύνων παντοδαπαῖς*). Σελ. 43 - 49 ὁ Βίος τοῦ ἁγ. Θεοδοσίου, περιληπτικὴ διασκευὴ τοῦ παραδιδομένου ὑπὸ προηγουμένων ἐκδόσεων. Ἀρχ. *Ὁ μακάριος οὗτος ὅσιος ὑπῆρξεν Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα γεννηθεὶς τῷ 862ῳ ἔτει μ.Χ. ἐκ γονέων εὐγενῶν καὶ εὐσεβῶν.* Σελ. 49 - 56 βίος καὶ θαύματα τοῦ ὁσίου Νικάνορος, ὁμοίως περιληπτικὴ διασκευὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1774[4]. Ἀρχ. *Ὁ ὅσιος οὗτος πατὴρ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγαλουπόλεως Θεσσαλονίκης ἔνθα ἐγεννήθη κατ' ἐπαγγελίαν ἐν ἔτει 1463 ἐκ γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν.*

Θεοκτίστη ἡ Λεσβία † 872 Νοεμβρίου 9

Ἀκολουθία τῆς ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας ὑπὸ Μελετίου ἱεροδιακόνου Μαυρικίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ραδαμάνθυος», 1876[5].

1. BAG, σελ. 281.
2. BAG, σελ. 205 - 207.
3. Εἰς τὸν πρόλογον (σελ. 4 - 5), ἀναφέρεται ὅτι ὁ παρακλητικὸς κανὼν εἶναι ποίημα ἀνωνύμου, ἐτυπώθη δὲ ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ὁ Κάδμος», κατὰ τὸ 1901, δαπάνῃ Διονυσίου μοναχοῦ, καὶ πάλιν, τῇ συνεισφορᾷ τοῦ ἱερομονάχου Διονυσίου Ντινοπούλου εἰς Κοζάνην ἐν ἔτει 1921 ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἠχώ», τοῦ Μιλ. Τζώνη.
4. BAG, σελ. 205 - 206.
5. Περὶ τῆς ἑορτῆς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὁσίας εἰς τὸ ἑορτολόγιον βλ. Ν.Β. Τωμαδάκη, *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἁγίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἑορτῆς εἰς τὸ ἑορτολόγιον*, Χαριστήριον εἰς Ἀναστάσιον Κ. Ὀρλάνδον, τόμ. Α' (1965), σελ. 108 - 116. Ἐν σελ. 115 - 116 περὶ τῶν τύποις ἐκδόσεων τῆς ἀκολουθίας.

8ον σελ. α'-θ'+ 10 - 35. Ἡ πρώτη τύποις γνωστὴ ἔκδοσις. Σελ. γ'-θ' ὁ βίος τῆς ὁσίας ἐν παραφράσει. Ἀρχ. *Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην Ἄραβες καὶ Ἕλληνες, οἵτινες ἐγύριζαν μὲ τὴν ἁρμάδα*[1]. Σελ. 11 - 35 ἡ ἀκολουθία (Οἱ κανόνες: Α. φέρων ἀκροστιχίδα ἐν τοῖς Θεοτοκίοις[2] καὶ ἀπὸ ζ' ᾠδῆς ὁλοκλήρως μέχρι θ' *[Νικόλαος πρωτοπαπᾶς]*. Ἦχος δ'. *Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον*. Ἀρχ. *Τὸν νοῦν μου κατανυγασθῆναι δέομαι*. Πρόκειται πιθανῶς περὶ τοῦ Νικολάου Μαλαξοῦ, πρωτοπαπᾶ Ναυπλίου, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπῆρξε καὶ συγγραφεὺς ἀκολουθιῶν, ποικίλων κανόνων καὶ ὕμνων[3]. Β. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Ὠδαῖς ἀνυμνῶ τὸν Θεοκτίστης βίον*. Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ*. Ἀρχ. *Ὡς παρθενίας καθαρὸν κειμήλιον*).

Θεοτόκος Μυρτιδιότισσα Σεπτεμβρίου 24

Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου, θείας εἰκόνος αὐτῆς τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου· ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς μακαρίτου εὐγενοῦς Δομενίκου Βελερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασιν εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν δὲ τὸ ἔκτον[4], *ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου τῆς ἐν Χίῳ ἀνεγερθείσης Ἱερᾶς Μονῆς Μυρτιδιοτίσσης Ἀρχιμανδρίτου Χρυστοφόρου Σερέμελη, ἐν Πειραιεῖ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἐφημερίδος «Χρονογράφος» 81 ὁδὸς Κολοκοτρώνη 81, 1902.*

8ον σελ. 44. Ἀνατύπωσις προτέρων ἐκδόσεων[5]. Σελ. 3-44 ἡ ἀκολουθία (Κα-

1. Ἀγαπίου μοναχοῦ, *Νέος Παράδεισος ἤτοι λόγοι διάφοροι καὶ βίοι ἁγίων ἐκ τοῦ μεταφραστοῦ Συμεῶνος εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν διάλεκτον μεταγλωττισθέντες*, Ἐνετίησιν αως' [1806], σελ. 181 - 187. Πρβλ. καὶ Περ. Ζερλέντη, *Περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τοῦ συναξαρίου Θεοκτίστης τῆς ὁσίας*, Byz. Zeit. 10 (1901), σελ. 159 καὶ BAG σελ. 273 - 274.

2. Τὸ θεοτοκίον τῆς η' ᾠδῆς (σελ. 30), προφανῶς ἐκ σφάλματος τοῦ ἀντιγραφέως ἀναφέρεται ὡς συνέχεια τοῦ τελευταίου τροπαρίου τῆς αὐτῆς ᾠδῆς, ἐξ οὗ δέον ὅπως διαχωρισθῇ. Ὁμοίως τὸ α' τροπάριον τῆς θ' ᾠδῆς φέρεται κεχωρισμένως ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα τροπάρια τῆς αὐτῆς ᾠδῆς.

3. Περὶ Νικολάου Μαλαξοῦ βλ. Πέτρου Πετρῆ, *Νικόλαος Μαλαξὸς πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου (1500 ci - 1594;)*, Πελοποννησιακὰ 3-4 (1958 - 1959), σελ. 348-375 καὶ ἰδία σελ. 370 - 374. Περὶ τοῦ ἰδίου ὡς ὑμνογράφου βλ. C. Emereau, *Hymnographi Byzantini quorum nomina in litteras digessit notulisque adonavi*, Echos d'Orient 23 (1924), σελ. 414.

4. Πρόκειται περὶ τῆς 12ης κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐκδόσεως καὶ οὐχὶ τῆς 6ης.

5. BAG, σελ. 167 - 172.

νόνες Α. Ποίημα Μελετίου Καλλονᾶ, «καθηγουμένου τῆς Ἀγκαράνθου ἁγίας μονῆς καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας», οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Ὕμνον ἄδω σοι καινὸν Παρθένε Μαρία ἁγνή· Μελέτιος Καλλονᾶς.* Ἦχος α'. *Ὠδὴν ἐπινίκιον.* Ἀρχ. *Ὑμνήσωμεν ἅπαντες πίστει καὶ πόθῳ, Μαρίαν τὴν ἄχραντον βάτον.* Β. Συντεθεὶς ὑπὸ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *«Τὴν μητέρα μέλψωμεν ἀρρήτου λόγου».* Ἦχος α'. *Ὠδὴν ἐπινίκιον.* Ἀρχ. *Τὴν θείαν παράσχου μοι Λόγε σοφίαν, ὑμνῆσαι τὴν ἄχραντον.* Γ. Τοῦ ἰδίου Σωφρονίου: Ἦχος β'. *Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε.* Ἀρχ. *Τὴν ἀχλὺν καθάρισον ἁγνὴ τοῦ νοός μου Δέσποινα*). Σελ. 26 - 36 διήγησις τοῦ θαύματος.

Ἰωάννης ὁ Ξένος ἐν Κρήτῃ, 10ος - 11ος αἰ. Σεπτεμβρίου 20

Ἀκολουθία ἀσματικὴ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν κῦρ. Ἰωάννου τοῦ ἐν Κρήτῃ λάμψαντος μετὰ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀνθίμου Λελεδάκι ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου. Ἐν Χανίοις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ. καὶ Γ. Φορτσάκι, 1922[1].

8ον σελ. 27. Ἡ πρώτη τύποις γνωστὴ ἔκδοσις. Σελ. 3 - 13 ἡ ἀκολουθία (Ὁ κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ.* Ἀρχ. *Ἐθελξέ σε ὁ πόθος ὁ δεσποτικός*). Σελ. 12 - 13 μεγαλυνάρια, θεοτοκία. Ἄνευ συναξαρίου. Σελ. 13 - 21 βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου. Ἀρχ. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης, ἐγεννήθη ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων ἐν τῷ χωρίῳ Σίββα τῆς ἐπαρχίας Πυργιωτίσσης Κρήτης*[2]. Ἐν σελ. 18 - 19 παρεμβάλλεται ἡ διαθήκη αὐτοῦ. Ἀρχ. *Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διορίζω καὶ παραγγέλλω εἰς ὅλους*[3]. Σελ. 22 - 27 Κανονισμὸς τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ποιμαντικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Θεοφ. ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου κυρίου Ἀνθίμου.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Μονεμβασίας νεομ. † 1773 Ὀκτωβρίου 21

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Μονεμβασίας μέν, ἐν Λαρίσσῃ δὲ κατὰ τὸ 1773 σωτήριον ἔτος μαρτυρήσαντος. Συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ Παναρέτου Ἀγγελοπούλου ἱεροδιακόνου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας κ. Χρυσάνθου καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ αὐτοῦ Σεβασμιότητι, θεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου

1. Εἰς τὸ ἐξώφυλλον ἀναγράφεται ἐπὶ πλέον *« . . . ἐκδοθεῖσα ἐκ χειρογράφου ἀνακαθαρθέντος, διορθωθέντος καὶ εἰς καθαρεύουσαν γλῶσσαν καταγλαϊσθέντος».* Περὶ τοῦ ἁγίου, ὅστις ὑπὸ τοῦ Ν.Β. Τωμαδάκη ταυτίζεται πρὸς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Ξένον, ἐν Κρήτῃ δράσαντα κατὰ τὸν 10ον καὶ 11ον αἰ., βλ. Ν. Β. Τωμαδάκη, *Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ξένος καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ*, Κρητικὰ Χρονικὰ 2 (1948), σελ. 47-72. Μνεία τῆς ἐκδόσεως ἐν V. Laurent, *Bulletin de Sigillographie byzantine*, Byzantion 5 (1929 - 30), σελ. 636 καὶ Δ. Ζακυθηνοῦ, *Μελέται περὶ τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως καὶ τῆς ἐπαρχιακῆς διοικήσεως ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει*, ΕΕΒΣ 17 (1941), σελ. 266.

2. Πρόκειται περὶ διασκευῆς τοῦ ὑπὸ Ν. Β. Τωμαδάκη ἐκδοθέντος βίου, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 61 - 65.

3. Διασκευή, ὡσαύτως, τῆς ὑπὸ Ν. Β. Τωμαδάκη ἐκδοθείσης διαθήκης, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 65-66.

Ἀνδρούσης (ἐν ἔτει αωκ'). Ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Π. Γεράκου, Δημάρχου (κατ' ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀθανασίου Α. Παπασπύρου, 1920.

8ον σελ. 31. Ἀνατύπωσις τῆς προηγουμένης ἐκδόσεως[1]. Σελ. 9 - 31 ἡ ἀκολουθία (Κανών: Ἦχος πλ. β'. *Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας.* Ἀρχ. *Νεκρώσας τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς τὸν νοῦν μου καταύγασον*). Σελ. 29 - 31 ἰδιόμελα συντεθέντα ὑπὸ διαφόρων.

Μᾶρκος Εὐγενικὸς † 1444 Ἰανουαρίου 18

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου Ἐφέσου ἀρχιεπισκόπου τοῦ κατὰ κόσμον Εὐγενικοῦ βιογραφία καὶ τὰ ἐν τῇ Φλωρεντινῇ ψευδοσυνόδῳ κατὰ τῶν Λατίνων ὑπερφυῆ κατορθώματα. Συλλεγεῖσα ὑπὸ Καλλίστου ἁγιορείτου Ζωγράφου τοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶς σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης. Προετάχθη ἡ εἰς τὸν ἅγιον Μᾶρκον ἱερὰ ἀκολουθία, συνταχθεῖσα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορείτου, τύποις δ' ἐκδοθεῖσα τῷ 1834 ἐπιστασίᾳ Νικολάου Λογάδου δικαιοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐκδοθεῖσα τῷ 1887 δαπάνῃ τοῦ μακαρίτου Σάββα ἱερομονάχου. Ἀνατυποῦται νῦν ὑπὸ τῆς συνοδείας αὐτοῦ. «Προσέχετε ἑαυτοῖς . . . τοῦ ἰδίου αἵματος» Πράξ. Ἀποστόλ. κεφ. Κ', 28. Ἐν Καρυαῖς [sic] Ἁγίου Ὄρους. Βιβλιοπωλεῖον συνοδίας Σάββα ἱερομονάχου, 1925.

8ον σελ. 134. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1887[2]. Σελ. 5 - 25 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες: Α. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Μᾶρκον γεραίρω, ὀρθοδοξίας στύλον.* Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Μονὰς τρισυπόστατε, Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα ἅγιον.* Β. οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Τὸν Εὐγενικὸν Μᾶρκον ἄσμασι στέφω.* Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Τὸ μελουργὸν τοῦ παρακλήτου ὄργανον*). Σελ. 26 - 134 «Τὰ ἐν τῇ Φλωρεντιανῇ ψευδοσυνόδῳ ὑπερφυῆ κατορθώματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ. Συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Μοναχοῖς ἐλαχίστου Καλλίστου Ζωγράφου Ἁγιορείτου τοῦ Ἐφεσίου».

Μάρτυρες IV ἐν Ρεθύμνῃ † 1824. Ὀκτωβρίου 28

Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου ἁγίων τεσσάρων τοῦ Χριστοῦ νεομαρτύρων τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τῇ ΚΗ' Ὀκτωβρίου τοῦ ΑΩΚΔ' μαρτυρησάντων. Ἀνατύπωσις. Ἐν Χανίοις τύποις «Ἐπιθεωρήσεως», 1920.

8ον σελ. 2 ἄ.ἀ. + 3 - 26. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1888[3]. Σελ. 1 - 2 ἄ.ἀ. πρόλογος τῶν ἐκδοτῶν. Σελ. 3 - 26 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες. Α. Ποίημα Καλλινίκου ἐπισκόπου Ρεθύμνης. Ἦχος β'. *Δεῦτε λαοί.* Ἀρχ. *Δεῦτε πιστοὶ ἅπαντες τὰς χεῖρας κροτήσωμεν.* Β. Ποίημα ἀνωνύμου. Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Βυθῷ χειμαζόμενος τῆς ἁμαρτίας φιλάνθρωπε*). Σελ. 19 - 21 τὸ συναξάριον.

1. BAG, σελ. 117 - 118.
2. BAG, σελ. 137 - 138.
3. BAG, σελ. 183.

Μύρων μαρτ. ἐπὶ Δεκίου Αὐγούστου 17

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μύρωνος ἑορταζομένου τῇ 17 Αὐγούστου. Ἀφιερωθεῖσα τῷ πανσέπτῳ καὶ θείῳ Αὐτοῦ ναῷ, κειμένῳ ἐν τῇ νήσῳ τῇ ἀπέναντι Κυθήρων, Ἀντικύθηρα λεγομένῃ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑορτάσιμον ἐν τοῖς Μηναίοις ἀκολουθίαν. Ἀδείᾳ τοῦ Πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κυθήρων κυρίου κυρίου Προκοπίου αωκε. Ἀντεγράφη ἡ παροῦσα παρὰ Λ.Κ ἐν Ἀντικηθύροις [sic] 1873. Ἐν Σμύρνῃ τύποις «Σμύρνης», 1873.

8ον σελ. 30. Σελ. 3 - 30 ἡ ἀκολουθία, ἥτις περιέχεται ἐν τοῖς μηναίοις[1]. (Κανόνες Α. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Ἄδω Μύρων σου τὴν μυρίπνοον χάριν.* Ἦχος β'. *Δεῦτε λαοὶ ἄσωμεν.* Ἀρχ. *Αἶνον Θεῷ ἐπὶ τῇ μνήμῃ χορεύοντες τοῦ Ἀθλοφόρου Μύρωνος.* Β. Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Φωτὶ αὐγαζόμενος, τῷ τρισηλίῳ, διάλυσον τὸν ζόφον*). Σελ. 18 - 23 συναξάριον. Ἀρχ. *Οὗτος ὁ πανένδοξος Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μύρων ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου Δεκίου βασιλέως τῆς Ρώμης, ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν τῆς Πελοποννήσου καταγόμενος.*

Νικάνωρ μον. ἐν Καλλιστράτῳ † 1519 Αὐγούστου 7

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος ἥτις ψάλλεται ἐν τῇ Ζ' τοῦ Αὐγούστου μηνός. Τὸ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτάτου, καὶ ἐν Πραγματευταῖς ἀρίστου, κυρίου κυρίου Δήμου Ἰωάννου Τολιοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας Κάλιανης. Παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχι[κ]ὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ μνημόσυνον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ Γονέων, ἀφιερώθη τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Ἁγίου τῇ ἐπονομαζομένῃ ΖΑΒΟΡΔΑ (ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Γρεβενῶν) ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεὰν οἱ ἐν αὐτῇ ἀσκούμενοι Πατέρες, τοῖς μετ' εὐλαβείας, καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὸν Ἅγιον· Νῦν δὲ τὸ δεύτερον[2] ἐκδίδεται ἐπιστασίᾳ καὶ φροντίδι τοῦ κυρίου κυρίου Ἀποστόλου Σαχίνη. Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ.Κ. Ἡρακλείδου καὶ Σας, 1908.

8ον σελ. 47. Ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1774[3]. Σελ. 3 - 47, ἡ ἀκολουθία. (Κανὼν οὗ ἀκροστιχίς: *Τὴν σὴν γεραίρω Νικάνορ μνήμην πάτερ.* Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Τὰ χείλη τὰ βέβηλα καὶ ρυπαρά μου ἀνάπτυξον*). Σελ. 19 - 40 συναξάριον.

1. *Μηναῖα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. τόμος στ' ... Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου*, Ρώμη 1901, σελ. 432 - 439.

2. Πρόκειται περὶ τῆς ἑβδόμης κατὰ σειρὰν ἐκδόσεως τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας καὶ τῆς ἑνάτης μὲ τὸ αὐτὸ συναξάριον.

3. BAG, σελ. 205 - 206.

Νικάνωρ Βλ. Θεοδόσιος ὁ νέος.

Σταμάτιος νεομάρτυς ὁ ἐκ Δημητριάδος † 1680 Αὐγούστου 16

Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Σταματίου, Γεννηθέντος ἐν Ἁγίῳ Γεωργίῳ Δημητριάδος (Βόλου), καὶ ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 16 Αὐγούστου 1680, μεθ' ἁπασῶν τῶν περὶ αὐτοῦ ἱστορικῶν ἀφηγήσεων καὶ μαρτυριῶν, καὶ μετὰ περιληπτικῆς ἱστορίας τῆς χερσονήσου Μαγνησίας τοῦ 17 καὶ 18 αἰῶνος, «καὶ ὀλίγα παιδευθέντες . . . ἀξίους ἑαυτοῦ» (Σοφία Σολομῶντος). Ἐπιστασία τε καὶ δαπάνῃ Γεωργίου Ἰω. Παπποπούλου. Ἐν Βόδῳ [sic] ἐκ τῶν τυπογραφείων τῆς ἐφημ. «Θεσσαλία», 1924.

8ον σελ. 55. Ἡ πρώτη γνωστὴ τύποις ἔκδοσις τῆς ἀκολουθίας. Σελ. 2 χωρία ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἐπίγραμμα. Σελ. 3 - 4 προλεγόμενα τοῦ ἐκδότου. Σελ. 5 - 19 ἡ ἀκολουθία, ἄνευ συνκξαρίου (Κανών: Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Παράσχου μοι Κύριε τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος σταγόνα χαρίσματος*). Σελ. 20 - 22 ὁ βίος ἐν συντόμῳ. Ἀρχ. *Οὗτος ὁ εὐλογημένος Σταμάτιος ἦτο ἀπὸ ἓν χωρίον τοῦ Βόλου λεγόμενον Ἅγιος Γεώργιος τῆς ἐπαρχίας Δημητριάδος (Βόλου).* Σελ. 22 - 27 Λόγος ἐγκωμιαστικὸς συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Γ. Ι. Παπποπούλου. Ἀρχ. *Μεταξὺ τῶν μεγάλων καὶ ἀναριθμήτων χαρίτων καὶ δωρεῶν τῶν ἀφθόνως γενομένων παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων.* Σελ. 27 - 30 «Μαρτυρίαι» καὶ «παραπομπαὶ» περὶ τοῦ συγγραφέως καὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ βίου. Σελ. 30 - 53 διάφοροι ἱστορικαὶ πληροφορίαι.

Σταυροῦ Ὕψωσις Σεπτεμβρίου 14

Νέος Θησαυρὸς Βενετίας 1839. Ὁμιλία Β'. Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ 14 Σεπτεμβρίου. Προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν Τίμιον καὶ Ζωοποιὸν Σταυρόν. Ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσιν αἰδεσιμωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη (ἱερέως) ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ὁσίου Μελετίου. Σταυρός, ὁ φύλαξ . . . δαιμόνων τὸ τραῦμα. Τὸν Σταυρόν σου . . . Ἀνάστασιν δοξάζομεν. Ἀθῆναι 1921.

8ον 2 σελ. ἄ.ἀ.+36. Σελ. 2 ἄ.ἀ. - 2 διάφορα τροπάρια καὶ στίχοι εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Σελ. 3 - 19 ὁμιλία εἰς τὴν Ὕψωσιν. Σελ. 20 - 27 οἱ εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι εἰς τὸν Τίμιον Σταυρόν. Σελ. 27 - 33 κανὼν παρακλητικὸς συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφείμ. (Κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ὑγρὰν διοδεύσας.* Ἀρχ. *Σταυρὲ σκῆπτρον ἅγιον καὶ σεπτόν*). Σελ. 34 - 36 ἑτέρα ὁμιλία εἰς τὴν παγκόσμιον ὕψωσιν.

Σταυροῦ Ὕψωσις Σεπτεμβρίου 14

Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν. Καὶ κατανυκτικὴ ὁμιλία εἰς τὰ ἅγια Πάθη καὶ εἰς τὴν Σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ. Προσετέθησαν καὶ ὡραῖοι λό-

γοι διδακτικοί. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ ὁσίου Μελετίου. Τὸν Σταυρόν σου . . . Ἀνάστασιν δοξάζομεν. Σταυρὸς ὁ φύλαξ . . . δαιμόνων τὸ τραῦμα. Κύριε ὅπλον . . . ἡμῖν δέδωκας. Ἀθῆναι 1925.

16ον σελ. 36. Ἀνατύπωσις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς προτέρας ἐκδόσεως. Σελ. 2 - 3 τροπάρια διάφορα εἰς τὴν Ὕψωσιν. Σελ. 3 - 11 ὁ γνωστὸς παρακλητικὸς κανὼν τοῦ Ἀργυρουπόλεως Σεραφείμ. Σελ. 11 - 21 οἱ εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι. Σελ. 21 - 27 ὁμιλία εἰς τὴν Μεγάλην Παρασκευήν. Σελ. 27 - 33 διάφορα τροπάρια καὶ θεοτοκία τῆς Μ. Παρασκευῆς. Σελ. 33 - 35 εὐχαὶ εἰς ἀνομβρίαν καὶ περὶ πονηρῶν καὶ καλῶν πνευμάτων. Σελ. 36 κατάλογος ἀκολουθιῶν τοῦ ἐκδότου.

Συμεών, Θεόδωρος καὶ Εὐφροσύνη κτήτορες τῆς μονῆς Μεγ. Σπηλαίου. Ὀκτωβρίου 18

Κτιτορικὸν ἢ προσκυνητήριον τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἐπιδιορθωθὲν ψήφῳ καὶ σπουδῇ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου ἐν ἔτει 1840. Ἐκδίδεται νῦν δαπάνῃ Γαβριὴλ Κ. Ἀνδρεοπούλου. «Ἡγίασε τὸ σκήνωμα . . . τόποι σκηνώματος δόξης σου». (Ψαλμ. μα', 4. με', 4. κε', 8). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Νομικῆς» Πέτρου Λ. Βεργιανίτου 8 - ὁδὸς Πραξιτέλους -8, 1925.

8ον σελ. 191 + 1 ἀ.ἀ.εἰκ. Ἀνατύπωσις τῶν προτέρων ἐκδόσεων τοῦ κτητορικοῦ[1], μετὰ προσθήκης ὑποσημειώσεων. Σελ. 5 - 8 προοίμιον τοῦ ἐκδότου. Σελ. 163 - 164, Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰμβραὴμ περὶ παραδόσεως τοῦ Μ. Σπηλαίου (21 Ἰουνίου 1827) καὶ ἀπάντησις τῶν μοναχῶν εἰς αὐτὴν (22 Ἰουνίου 1827). Σελ. 165 - 191 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες. Α. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Πατρᾶσι δύο, καὶ μιᾷ αἶνος κόρῃ·* ἐν δὲ τοῖς θεοτοκίοις: *ᾠδὴ Παύλου.* Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Πατέρας ὑμνήσωμεν τοὺς ἱεροὺς καὶ θεόφρονας.* Β. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Καὶ πάλιν ᾠδὴ τοῖς ὁσίοις ἐνθάδε·* ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίοις: *Κορινθίου.* Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Κατευθυνθήτω μοι ὁ ὕμνος ἄνωθεν ἐξ οὐρανίας πνοῆς*). Ἀμφότεροι οἱ κανόνες ποιήματα Παύλου Κορινθίου. Σελ. 56 - 125 βίος καὶ θαύματα ὡς εἰς προηγουμένας ἐκδόσεις.

Φωτεινὴ ἡ Σαμαρίτις Φεβρουαρίου 26

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος, ψαλλομένη τῇ κϛ' τοῦ Φεβρουαρίου μηνός. Ἐπιδιορθωθεῖσα διὰ Γρηγορίου Πρωτοσυγγέλου τοῦ πρώην Πανιερωτάτου ἁγίου Σμύρνης κυρίου κυρίου Προκοπίου. Ἐγράφη δὲ διὰ Νεοφύτου Ἱεροδιακόνου τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ δαπάνης τῶν τιμιωτάτων ἀρχόντων τῆς αὐτῆς Πολιτείας κυρίου Κουρμούζη,

1. BAG, σελ. 272 - 273.

Μπαλτατζῆ καὶ Περάκη, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις ἀδελφῶν Γεωργιάδου (Δίοδος Βαλτατζῆ ἀρ. 29), 1881.

8ον σελ. 19. Σελ. 3 - 19 ἡ ἀκολουθία (Κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: *Αἰνῶ Φωτεινὴν σὺν τοῖς αὐτῇ συνάθλοις.* Ἦχος δ'. *Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.* Ἀρχ. *Ἀπόρρητον ἄκουσμα, Φωτεινῆς θείας τῆς μάρτυρος*). Ἄνευ συναξαρίου. Ἡ ἀκολουθία ὁμοία μὲ τὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1906[1], ἄνευ τῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ περιεχομένων προσθηκῶν.

Φωτεινὴ ἡ ἐν Σπηλαίῳ ἐν Κύπρῳ Αὐγούστου 2

Ἄνευ σελίδος τίτλου[2]. 8ον σελ. 20+1 ἄ.ἀ. Ἐν σελ. 3. *«Μηνὶ Αὐγούστῳ Β' μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φωτεινῆς τῆς ἐν Σπηλαίῳ Ἁγίου Ἀνδρονίκου Καρπασέων».* Ἐν σελ. 1 ἄ.ἀ. *« 1889 Ἰουνίου 12. Ἐπεδιορθώθη καὶ ἐγράφη ἡ παροῦσα ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ὑπὸ Μητροφάνους Ἱερομονάχου τῆς Μονῆς τοῦ Μαχαιρᾶ διὰ τὸ χωρίον Ἁγίου Ἀνδρονίκου Καρπασίας, δαπάνῃ ἐκκλησίας».* Σελ. 3 - 20 ἡ ἀκολουθία (Κανόνες Α. Ἦχος πλ. δ'. *Ὑγρὰν διοδεύσας* Ἀρχ. *Χορεύουσα ὁσία περὶ Θεὸν καὶ τῶν λαμπηδόνων.* Β. Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Τῆς ἀκηράτου λαβομένη πάνσεμνε καὶ μακαρίας ζωῆς*). Σελ. 15 - 16 συναξάριον συντομώτατον. Ἄρχ. *Τῆς ὁσίας ταύτης ἡ πατρὶς καὶ τὸ γένος διατελοῦσιν εἰσέτι ἄγνωστα.*

Χαράλαμπος μάρτυς 202 Φεβρουαρίου 10

Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Χαραλάμπην· ποίημα ἱερέως Ἀρσενίου Παϊδῆ Κερκυραίου. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ Ἀναστ. Π. Μιτσιάλη καὶ Ν. Μπογδάνου Ξενάκη. Τύποις Πανελληνίου. Σπυρ. Γουλῆ. Ἐν Κερκύρᾳ, 1909.

8ον σελ. 30. Σελ. 3 - 30 ὁ παρακλητικὸς κανών[3]. (Ὁ Κανών: Ἦχος πλ. δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.* Ἀρχ. *Τῆς Μαγνησίας τὸν βλαστὸν ὑμνήσωμεν σεπτῇ καρδίᾳ βροτοί*).

Χαρίτων Βλ. Αὐξέντιος

1. BAG, σελ. 244.

2. Ὁ Ἰ. Συκουτρῆς ἐν *Desiderata* Cypria. *Κυπριακὴ Ἁγιολογία*, Κυπριακὰ Χρονικὰ 2 (1924), σελ. 57, ἀναγράφει τὴν ἀκόλουθον ἔκδοσιν ἀκολουθίας τῆς ἁγίας Φωτεινῆς: «Ἁγία Φωτεινή. Ἡ ἀκολουθία (ἐκδίδεται τῇ φροντίδι τοῦ κ. Χριστοφῆ Μιχαὴλ ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας). Δαπάνῃ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν Λευκοσίᾳ (Κύπρου). Τυπογραφεῖον Κυπρίου 1907. σχ. 8ον, σελ. 20», τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ταυτίσωμεν πρὸς τὴν ἐνταῦθα περιγραφομένην. (Βλ. καὶ Σωφ. Εὐστρατιάδου, *Ἁγιολογικά*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 120). Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἀκολουθίας βλ. Ἰ. Συκουτρῆ, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 238 - 240.

3. Εἰς τὸν ἴδιον ἅγιον ἐξεδόθη παρακλητικὸς κανὼν ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ Ἁγιορείτου (BAG, σελ. 37).

ΠΙΝΑΞ INCIPIT ΚΑΝΟΝΩΝ[1]

Ἄδω Μύρων σου τὴν μυρίπνοον χάριν
(Μύρωνος)

Αἶνον Θεῷ ἐπὶ τῇ μνήμῃ χορεύοντες τοῦ Ἀθλοφόρου Μύρωνος
(Μύρωνος)

Αἰνῶ Φωτεινὴν σὺν τοῖς αὐτῇ συνάθλοις
(Φωτεινῆς τῆς Σαμαρ.)

Ἀμαξὸς φέρει σὸν σκῆνος ἐν μείζονι
(Αὐξεντίου)

Ἄνω πρὸς μόνον τὸν ἐν τῇ φύσει πέλοντα, ἕνα Θεὸν τοῦ παντὸς
(Αὐξεντίου)

Ἀπόρρητον ἄκουσμα, Φωτεινῆς θείας τῆς μάρτυρος
(Φωτεινῆς τῆς Σαμαρ.)

Βυθῷ χειμαζόμενος τῆς ἁμαρτίας φιλάνθρωπε πρὸς μόνον
(Μαρτύρων IV)

Γερασίμου τοῦ πανευκλεοῦς μνήμην τὴν πανίερον
(Γερασίμου Κεφ.)

Γερασίμῳ ἔνθεον ὕμνον προσφέρω
(Γερασίμου Κεφ.)

Δεῦτε πιστοὶ ἅπαντες τὰς χεῖρας κροτήσωμεν καὶ θεοφθόγγοις ἄσμασι
(Μαρτύρων IV)

Ἔθελξέ σε ὁ πόθος ὁ δεσποτικὸς
(Ἀναστασίου-Ἰωάννου Ξένου)

Ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ βίου καὶ τῶν παθῶν τῶν παρενοχλούντων με
(Γεδεὼν Ν.)

Θαλάσσης ἀθλητικῆς τὸ πέλαγος διατοιξάμενος
(Χαρίτωνος)

Καὶ πάλιν ᾠδὴ τοῖς ὁσίοις ἐνθάδε Κορινθίου
[Ἐν Θεοτοκίοις]
(Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)

Κατευθυνθήτω μοι ὁ ὕμνος ἄνωθεν, ἐξ οὐρανίας πνοῆς
(Συμεών, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)

1. Τὰ μὲ ἀραιὰ στοιχεῖα παρατιθέμενα incipit ἀναφέρονται εἰς τὰς ἀκροστιχίδας τῶν κανόνων. Οἱ κανόνες τῶν ἁγίων: Ἀναστασίου, Ἰωάννου τοῦ Ξένου, Μύρωνος, Χαρίτωνος ὡς καὶ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ ἀπαντῶνται εἰς τὰς ἀκολουθίας ὡς ἐν τοῖς Μηναίοις.

Μᾶρκον γεραίρω, ὀρθοδοξίας στύλον
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)

Μεθέξει τῇ πρὸς Θεὸν πανόλβιε φῶς ἐχρημάτισας
('Ανδρέου Σαλοῦ)

Μονὰς τρισυπόστατε Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα Ἅγιον
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)

Νεκρώσας τὸ φρόνημα τῆς σαρκός, τὸν νοῦν μου καταύγασον
('Ιωάννου ἐκ Μονεμβ.)

[Νικόλαος πρωτοπαπᾶς]
(Θεοκτίστης Λεσβ.)

Νικολάου ἱερέως Γαβριηλοπούλου
(Γερασίμου Κεφ.)

Νομίμως τὸν ἱερὸν δρόμον τελέσας μακάριε λελαμπρυσμένος
(Γεωργίου ἐξ 'Ιωαν.)

Νοός μου τὴν ζόφωσιν τῇ σῷ φωτὶ καταλαμπρύνον
(Γερασίμου Κεφ.)

Παράσχου μοι Κύριε τοῦ παναγίου σου Πνεύματος σταγόνα χαρίσματος
(Σταματίου - Δημητρ.)

Πατέρας ὑμνήσωμεν, τοὺς ἱεροὺς καὶ θεόφρονας
(Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)

Πατρᾶσι δύο καὶ μιᾷ αἶνος κόρῃ [ἐν Θεοτοκίοις]
ᾠδὴ Παύλου
(Συμεῶνος, Θεοδώρου καὶ Εὐφροσύνης)

Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς καὶ ταῖς τρικυμίαις τῶν κινδύνων
(Νικάνορος)

Σταυρὲ σκῆπτρον ἅγιον καὶ σεπτὸν
(Σταυροῦ Ὕψωσ.)

Τὰ χείλη τὰ βέβηλα καὶ ρυπαρά μου ἀνάπτυξον, Νικάνορ
(Νικάνορος)

Τὴν ἀχλὺν καθάρισον ἁγνὴ τοῦ νοός μου Δέσποινα
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)

Τὴν θείαν παράσχου μοι Λόγε σοφίαν ὑμνῆσαι
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)

Τὴν μητέρα μέλψωμεν ἀρρήτου λόγου
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)

Τὴν σὴν γεραίρω Νικάνορ μνήμην πάτερ
(Νικάνορος)

Τῆς ἀκηράτου λαβομένη πάνσεμνε καὶ μακαρίας ζωῆς
(Φωτεινῆς ἐν Σπηλαίῳ)
Τῆς Μαγνησίας τὸν βλαστὸν ὑμνήσωμεν, σεπτῇ καρδίᾳ βροτοὶ
(Χαραλάμπους)
Τὸ μελουργὸν τοῦ παρακλήτου ὄργανον, ἡ λιγυρὰ καὶ τερπιὴ
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
Τὸν ἀείφωτον Δημήτριον σέβω Σεραφεὶμ [ἐν Θεοτοκίοις]
(Δημητρίου μαρτ.)
Τὸν Εὐγενικὸν Μᾶρκον ἄσμασι στέφω
(Μάρκου Εὐγενικοῦ)
Τὸν νοῦν μου καταυγασθῆναι δέομαι
(Θεοκτίστης Λεσβ.)
Τὸν πάντων δεσπότην καὶ ποιητὴν ἱλέωσαι μάρτυς
(Δημητρίου μάρτ.)
Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι τὴν ταπεινήν μου ψυχὴν καὶ συμφορῶν νέφη ὅλον με καλύπτουσιν Ἀνδρέα
(Ἀνδρέου ἀποστ.)
Ὑμνήσωμεν ἅπαντες πίστει καὶ πόθῳ Μαρίαν τὴν ἄχραντον βάτον
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
Ὕμνον ἄδω σοι καινὸν Παρθένε Μαρία ἁγνὴ Μελέτιος Καλλονᾶς
(Θεοτόκου Μυρτιδ.)
Φωτὶ αὐγαζόμενος τῷ τρισηλίῳ διάλυσον τὸν ζόφον
(Μύρωνος)
[Χαραλάμπους Φλωρίου ἱερέως]
(Ἀνθίμου Κεφ.)
Χαρίτωσον ὅσιε τὴν ἐμὴν διάνοιαν
(Ἀνθίμου Κεφ.)
Χορεύουσα ὁσία περὶ Θεὸν καὶ τῶν λαμπηδόνων
(Φωτεινῆς ἐν Σπηλαίῳ)
Χριστοῦ ταῖς λαμπρότησι καταυγαζόμενος ὅσιε
(Θεοδοσίου)
Ὠδαῖς ἀνυμνῶ τὸν Θεοκτίστης βίον
(Θεοκτίστης Λεσβ.)
Ὡς παρθενίας καθαρὸν κειμήλιον καὶ ἀκηλίδωτον
(Θεοκτίστης Λεσβ.)

Κρίτων Κ. Χρυσοχοΐδης